

ACHTERGROND EN VERDIEPING FILMMUZIEK

GESCHIEDENIS VAN DE FILMMUZIEK

Film bestaat 130 jaar. Het was gelijk een hit! Maar de allereerste films hadden nog geen geluid of muziek.

Filmmuziek is in 1927 ontstaan, daarvoor was het namelijk nog niet mogelijk om geluid en beeld synchroon aan elkaar, dus tegelijk, af te spelen. Films zonder muziek noem je “stomme films”. Dat betekent dus niet dat de film stom is, maar dat je niks hoort terwijl de film speelt. Dat is natuurlijk behoorlijk saai, dat zagen we goed aan de stomme film die we net zagen.

Daar hadden ze iets op bedacht: er werd een pianist in de bioscoopzaal neergezet en die speelde dan tegelijk met de beelden muziek. En die muziek, die versterkte dan dat wat er gebeurde. Ook werden geluidseffecten in de zaal nagebootst!

Pas ongeveer 35 jaar nadat film was uitgevonden konden ze ook geluid aan de film zelf toevoegen, dit was in 1927. De omschakeling van de stomme (geluidloze) film naar de geluidsfilm wordt gezien als de grootste gebeurtenis in de geschiedenis van de film. Opeens kon je acteurs horen praten, echte geluiden horen en hele soundtracks bij een film maken!

Je kon opeens de filmbeelden met de geluiden en muziek echt tot leven wekken. Dat gaan jullie de komende weken ook doen met de korte film die we net zagen.

ALLE FUNCTIES VAN FILMMUZIEK EN GELUID

EMOTIE

Waarschijnlijk de meest duidelijke functie van filmmuziek is het toevoegen van emotie. Filmmuziek versterkt het beeld, mits goed gebruikt. Een beeld van een persoon in tranen kan de kijker laten huilen met langzame, emotionele muziek eronder.

- *Call Me By Your Name* (huilscene):
<https://www.youtube.com/watch?v=0QjzxPAuo6c>

SFEER/INFORMATIE

Eigenlijk kun je aan het eerste nummer in een film al horen wat voor soort film je gaat zien. Muziek kan de hele sfeer van de film bepalen. Het kan je ook informatie geven over personages. Een vrolijk muziekje onder een personage laat je denken dat het de protagonist is. Geluidseffecten zijn meestal ook informatiegevers of aandachttrekkers.

- *Mustang Trailer* (een lied wat de hele sfeer van de film samen):
https://www.youtube.com/watch?v=r_JXyi1EGJk

SPANNING

Bepaalde instrumentatie en verloop van de muziek kan zorgen voor spanningsopbouw. Wanneer de muziek bijvoorbeeld zacht begint en later steeds harder klinkt tot aan de climax, is er sprake van spanningsopbouw.

- *Baby driver* (opwindende racescène)
<https://www.youtube.com/watch?v=6XMuUVw7TOM>

GELOOFWAARDIGHEID

In het echte leven worden we niet begeleid door muziek, maar in de film worden scènes vaak realistischer wanneer ze worden begeleid door muziek, omdat de combinatie van geluid en beeld, een completer gevoel en idee van de film wereld over brengt.

- *Spider-Man 3* (zonder muziek = raar):
<https://www.youtube.com/watch?v=6R0n-lkenfc>
en dit is met muziek:
<https://www.youtube.com/watch?v=nVmXsBNfwHY>

LOCATIE

De muziek is vaak stereotypisch voor een bepaalde locatie. Speelt het verhaal zich af in Afrika, zal je waarschijnlijk Afrikaanse instrumenten horen. Zo heeft elk werelddeel wel een aparte, typische muziekstijl. Voor de kijker is de stereotypische muziek een gemakkelijk herkenningspunt.

- *Rabbit-Proof Fence*:
<https://www.youtube.com/watch?v=IPn3rn6iTnc>

TIJD

Met de jaren is (film)muziek veel veranderd. Componisten en filmmakers spelen hier handig op in. Vaak kun je aan de stijl en instrumentatie wel ongeveer horen in welke tijd het zich afspeelt. Natuurlijk werkt het beeld hier sterk aan mee. Zo zal je sterke verschillen horen tussen de muziek in een futuristische film en een film die zich afspeelt in de Middeleeuwen.

Binnen een film kan ook muziek uit meerdere periodes terugkomen, bijvoorbeeld als er flashbacks worden gebruikt.

- *The Favourite* (dansscène in de baroktijd):
www.youtube.com/watch?v=DhHZuNtWSo4

TEMPO

Over het algemeen geldt: hoe hoger het tempo van de muziek, hoe sneller je denkt dat de scène voorbij is. Wanneer je een uptempo nummer onder een scène zet, zal de scène korter lijken te duren dan diezelfde scène met langzame muziek. Denk bijvoorbeeld aan een superheldenfilm. De superheld krijgt zijn krachten aan het begin en moet deze onder de knie zien te krijgen. Een korte montage van dat proces zorgt ervoor dat het proces wel in beeld is, maar niet teveel tijd in beslag neemt. De muziek bij deze montage zorgt voor samenhang en verbindt de montage met het vorige en volgende deel van de film.

- *UP - Ellie and Carl* (tijdsverloop wordt door de muziek verbonden):
https://www.youtube.com/watch?v=F2bk_9T482g

OPVULLING

Soms wordt muziek ook simpelweg gebruikt als opvulling. Dit zie je bijvoorbeeld bij expositie-scènes. Wordt er een mooi landschap getoond, dan is het voor de totale beleving vaak mooi om er muziek onder te zetten. Er zit vaak geen dialoog in zulke scènes, dus muziek kan hier perfect gebruikt worden om de stilte te doorbreken. Deze functie ligt dicht bij de sfeerfunctie.

- *Feel Austria*:
<https://vimeo.com/200377222>